



De Wissel

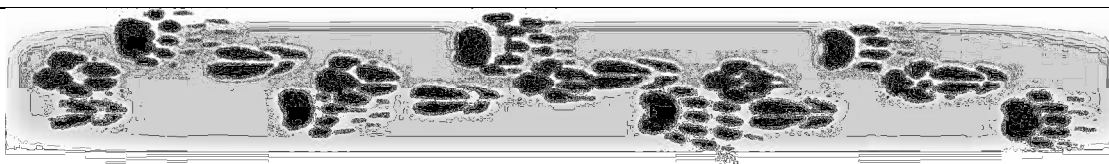
IVN afdeling Eijsden

September 2016

Jaargang 23 nummer 3



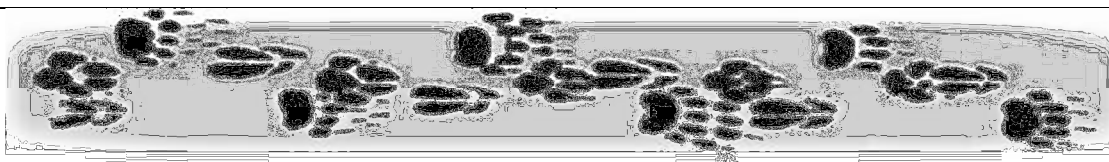
*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid*



INHOUD

Inhoud	2
Van De Redactie	3
Van Het Bestuur	3
Uitnodiging	3
Digitalisering (herinnering)	3
Vakantiegenot	4
Viskes vange (16)	6
Karpers, diverse varianten (“versjèjje soeërte Kèrrepe”)	6
De namen	6
De Schubkarper	6
De Lederkarper	6
De Spiegelkarper	6
De Rijkenkarper	7
De Graskarper	7
De Grootkopkarper	7
De Zilverkarper	7
De Koi-karper	7
De Goudkarper	7
De Goudvis	8
Genetisch onderzoek	8
Grote Karpers	8
Bijzondere Waarnemingen	8
Agenda 2016	12
Lezingen 2016	12
Het “Wandelschema” & “Korte Tour”	12
Euregionale natuurwandelingen in 2016	12
Programmaoverzicht 2016 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten	13
Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)	13
Bijzondere Waarnemingen <i>vervolg van pagina: 13</i>	13
Bijzondere waarnemingen/ervaringen gezocht!	22
Bloeiende Bermen na 10 jaar weer bekeken	22
Het Bestuur	24

zwalpot (drukkerij)



VAN DE REDACTIE

De zomer loopt ten einde, de vakanties zitten er weer op (voor de meesten dan toch).

Wellicht krijgen we nog een mooie nazomer. Op dit moment ziet het er in ieder geval nog goed uit.

We beginnen met de feestelijke opening van ons lokaal. Hopelijk volgen er nog vele boeiende activiteiten in ons nieuwe lokaal.

In deze Wissel treft u onze gebruikelijke rubrieken aan. Vakantieherinneringen en een uitgebreid bericht van onze "B(l)oeiende Bermen".

Veel leesplezier!



Op de website van IVN Eijsden is regelmatig actueel nieuws te vinden. En, zoals u weet, ook de Wissel wordt daar gepubliceerd (in kleur). (ivn.nl/afdeling/eijsden)

PDB

VAN HET BESTUUR

Uitnodiging

Beste leden,



Het bestuur nodigt u uit om met ons op dinsdag 27 september ons nieuwe verenigingslokaal feestelijk in gebruik te komen nemen.

Vanaf 20:00 bent u welkom om te zien hoe het is geworden.

Met de hulp van meerdere mensen is het gelukt om weer een goede thuisbasis voor onze activiteiten te kunnen realiseren.

Op de avond bieden we u een hapje en drankje aan en willen we enkele plannen voor het komende jaar toelichten.

De nieuwe locatie van ons verenigingslokaal is:

Vm. Jeanne d'Arc college aan de Kampweg in Gronsveld

Tot dinsdag 27 september.

Namens het bestuur van IVN Eijsden

Maarten van der Sande

Digitalisering (herinnering)

Indien u uw e-mail adres doorgeeft aan de secretaris kunnen we u ook tussendoor van activiteiten op de hoogte brengen. Ook De Wissel krijgt u dan, in kleur, via email binnen.

Daarom de oproep om indien je voorzien bent van een e-mailadres dit aan onze secretaris Jacques Piters door te geven. Het adres is

jacques_piters@hotmail.com (let op _ streepje tussen jacques en piters!)

Het bestuur

VAKANTIEGENOT

Allemaal terug van vakantie? Of in de eigen tuin de natuur beleefd?

In juni op naar Frankrijk, het weer was niet zo zonnig als andere jaren, maar voor ons heerlijk genoeg. In ieder geval veel kunnen vogelen vanuit de luie stoel en dan de rust nemen om het gedrag van vogels te bekijken.

Ieder jaar kijken we uit naar de roepende bijeneters die overvliegen terug naar hun nieuw afgeslagen wand langs de Allier op zoek naar nestgelegenheid. Iedere keer is er op een andere plek een mogelijkheid. Deze keer veel last van hoog water, ook voor de kleine plevieren, die hun grindbedding steeds overstroomd zagen.

De Griel had een jong, maar of deze de eindstreep haalde, we hebben onze twijfels, want iedere dag deden de Kraaien aanvallen op de Griel. Totdat het vrouwtje erachteraan ging en haar jong alleen liet. Die keer ging het goed. Maar een paar dagen later zagen we het jong niet meer.

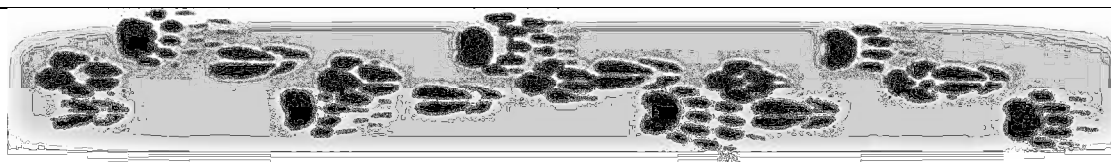
Dit overkwam vorig jaar ook de Putter en de Houtduif, je laat je gewoon door de boom naar beneden vallen bovenop het nest, en weg is de Kraai met het ei of een jong.

Onderstaand de natuurbeleving van een Frans scharrelkid, toen ik vroeg wat zij allemaal zag. Gelukkig nog vele leuke beesten.



Terug in eigen tuin, ook hetzelfde gevecht tussen Kraai/Gaai/Ekster met het kleinere grut van Winterkoning tot Zanglijster. Deze laatste broedt al jaren niet meer in de tuin, te veel predatoren, ook Steenmarter en poezen. We horen de zang nog wel, maar waar die nu broedt?

Het Winterkoninkje had voor het eerst zichtbaar 1-2 jongen (er vlogen steeds drie door de tuin, waarbij er 1, het mannetje?, constant alarmeerde en de andere twee piepten, de jongen neem ik aan. Ze vlogen steeds rakelings langs ons heen de vegetatie in of kwamen op het bankje bij ons zitten. De volgende dag voerde het vrouwtje (?) een jong in de takkenril.



Gek dat dan eind juni in één week tijd twee keer een hovenier aanbelde, die de 'onderkomen' tuin wilde snoeien en dat terwijl de vogels volop beschutting zochten. Ook de gemeente Maastricht was op 9 juni nog hagen flink aan het terugsnoeien. Waarom niet wachten tot half juli? Tjiftjaf, Zwartkop en wij protesteerden. We kregen wel netjes uitleg van de gemeente.



Wij genieten van onze tuin met Boomblauwtje, Huismoeder (iedere ochtend zit deze tussen de plooien van de parasol) en Stadsreus (zweefvlieg opgerukt uit zuidelijke landen, lijkend op een Hoornaar) en vele andere insecten, die we niet kunnen benoemen.

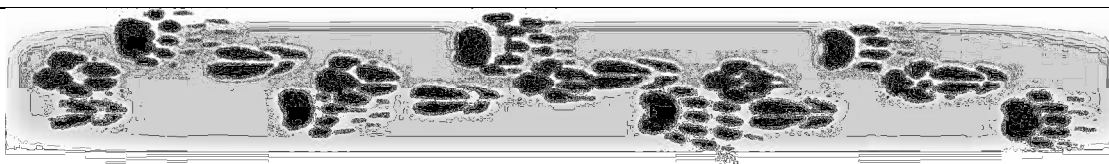
Een weekje Cadzand -op nadrukkelijk verzoek van kleinkind Brighid- leverde ons 90 haaiantanden op, waaronder een relatief grote, 5 ruggenwervelstukje en botjes, allemaal donker van kleur en als fossiel (ontsluiting van oude zandlagen) door de zee meegenomen en vnl. daar op het strand aangespoeld. Brighid was er niet weg te slaan en ik heb weer iets kunnen toevoegen aan de sporenverzameling, die regelmatig wordt gebruikt bij excursies, lessen enz.. Waarom zoveel haaiantanden, vroegen we ons af. Wat blijkt, haaien verwisselen zeer vaak hun tanden.

Voor mij daar ook nieuw: het aanspoelen van kalkskeletten van Zeeboontjes of Dwergzeeappel een soort zee-egel uit mariene lagen (lagen die uit het Emien dateren). Voorheen zochten we altijd op de stranden van Schiermonnikoog, waar hele andere schelpen en fossiele soorten te vinden zijn. Daar vond Brighid de oudst nu nog levende schelp die 500 jaar kan worden, de Noordkromp. Zij had er een gevonden van 300 jaar oud en ik kreeg uit het schelpenmuseum er een van 100 jaar oud cadeau. Leuk om een les mee te beginnen.



Nu nog op naar IVN-zomerweek kamp in augustus met nog meer natuurbelevingen in het Drents-Friese Wold. Ga volgend jaar ook eens mee, of neem je kleinkind mee zoals ik. Beiden genieten met ieder overdag een ander programma. Kijk op <https://afdeling.ivn.nl/zomerweek>

Tineke de Jong



VISKES VANGE (16)

Karpers, diverse varianten (“versjèje soeërte Kèrrepe”)

In de vorige twee stukjes ging het over de Kroeskarper en de Wilde Karper (Boerenkarper), die als natuurlijke soorten worden beschouwd. Al heel lang hoor je echter volop namen van allerlei varianten Karpers. Lederkarpers, Schubbenkarpers, Spiegelkarpers, Rijkkarpers enzovoorts. Deze duidt men dan meestal ook aan als “soorten”, hoewel ze dat voor een bioloog misschien niet zijn. Zelfs Kois zijn Karpers en ook de Goudvis wordt vaak als een soort Karper bestempeld. De vraag is hoe dat nu allemaal in elkaar zit.

De namen

Wat het woord “Karper” betekent is door de etymologen (taalonderzoekers) niet vastgesteld. De Nederlandse namen van de varianten duiden vaak op het uiterlijk van de Karper. Een Lederkarper heeft een lederachtige huid. Een Schubbenkarper heeft mooie regelmatige schubben. Een Spiegelkarper heeft zeer grote schubben (als spiegels) en een Rijkkarper heeft aan de zijkant een rij van zulke grote schubben in de lengterichting over het lichaam lopen. Al deze varianten zijn in de loop der eeuwen door de mens gekweekt. De levenswijze van de varianten komt in grote lijnen wel overeen met die van de Wilde Karper. Zowel in Europa als in Oost-Azië werd er gekweekt met Karpers, vaak voor de voedselvoorziening en ook als siervis. Hieronder worden wat bekende varianten opgenoemd.

De Schubkarper

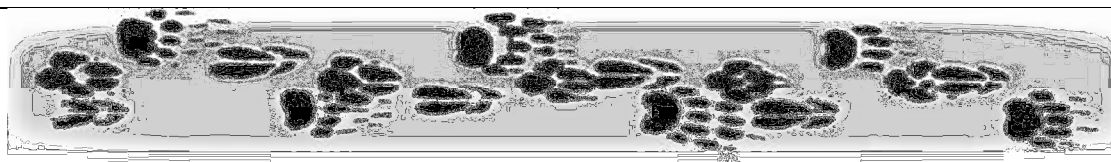
De Schubkarper of Schubbenkarper wordt soms wel onder de Wilde Karper ondergebracht, maar is een gekweekte vorm die een hogere rug heeft en zwaarder kan worden.

De Lederkarper

De Lederkarper of Naaktkarper heeft (de naam zegt het al) een lederachtige huid, over vrijwel het hele lichaam zonder schubben. Het is een gekweekte vorm die in Nederland zeer zeldzaam is in de vrije natuur.

De Spiegelkarper

De Spiegelkarper (Edelkarper) heeft een beperkt aantal zeer grote schubben. Als het licht er onder een bepaalde hoek op valt dan weerspiegelt dit. Dat is waarschijnlijk de herkomst van de naam. Spiegelkarpers worden nog veel gekweekt, onder andere in Valkenswaard. Spiegelkarpers worden wel regelmatig in de natuur aangetroffen, ook in Limburg.



De Rijkenkarper

Een zeer fraaie vorm van de Spiegelkarper is de Rijkenkarper. Deze heeft een rij grote schubben op de flanken. Soms heeft hij ook een rij schubben op de rug. Hij is zeldzaam in de Nederlandse natuur.

De Graskarper

De Graskarper is een variant die uit Azië komt en zeer veel planten kan eten. Daarom wordt hij soms uitgezet in wateren waarin men de plantengroei in bedwang wil houden. Ook eet hij draadalgen en zelfs kan hij gras eten. In tegenstelling tot veel plumpe Karpervarianten is dit een gestroomlijnde vis die snel kan zwemmen.

De Grootkopkarper

De Grootkopkarper is ook een variant uit Azië, kan zeer groot en zwaar worden en eet algen door met de bek open door het water te zwemmen. Hij is daarvoor uitgezet en bereikt soms ook Nederland, bijvoorbeeld via de Rijn (Waal).

De Zilverkarper

Ook de Zilverkarper is een grote algen etende Aziatische Karper. De kleur is zilverachtig. Hij heeft zich over een groot deel van de wereld verspreid (met hulp van de mens). In Nederland is het water echter te koud voor voortplanting.

De Koi-karper



De Koi is een verhaal apart. Hier wordt er de prachtig gekleurde gekweekte Japanse Karper mee bedoeld. In Japan betekent "Koi": Karper, maar dan de minder spectaculaire, eetbare variant. De fraai gekleurde en vaak zeer dure exemplaren ("Nishikigoi") hebben allemaal een eigen naam (afhankelijk van het kleurpatroon) Men neemt aan dat het kweken pas in de 19e eeuw goed op gang is gekomen in Niigata (Japan), door de rijstboeren die ook Karpers hielden.

De Goudkarper

De Goudkarper heeft, net zoals de Goudvis, een gele tot roodoranje kleur. Hij groeit snel, maar wordt niet zo oud als de andere Karper soorten (een jaar of 12). De Goudkarper vinden we soms ook in de vrije natuur.



De Goudvis

De Goudvis wordt vaak ook een soort Karper genoemd, maar is eigenlijk uit de Aziatische Giebel gekweekt. De Giebel is ook lid van de Karper familie dus een beetje klopt dit dan ook wel weer. De Giebel leeft vanouds ook in de Europese wateren. In China gaat men ervan uit dat het kweken van goudkleurige Giebels al 4000 jaar geleden begon. De gouden (gele) kleur was eigenlijk een keizerlijke kleur, vandaar dat men ook oranje en rode kleuren ging kweken. In Zierikzee werden al in de 18e eeuw Goudvissen gekweekt door Job Baster, waardoor deze soort in Nederland en omstreken werd verspreid. De Goudvis kan men ook in het wild aantreffen, soms kruist hij ook met verwante Karperachtigen.

Genetisch onderzoek

Zo op het oog lijkt dit een overzichtelijk lijstje en voor de gemiddelde liefhebber kan dit ook prima voldoen. Een langer lijstje met varianten kan ook nog wel worden gemaakt. De biologen dringen nu door genetisch onderzoek steeds verder door in allerlei soorten en varianten. Over een jaar of 10 zal dit verhaal wel weer genuanceerder zijn.

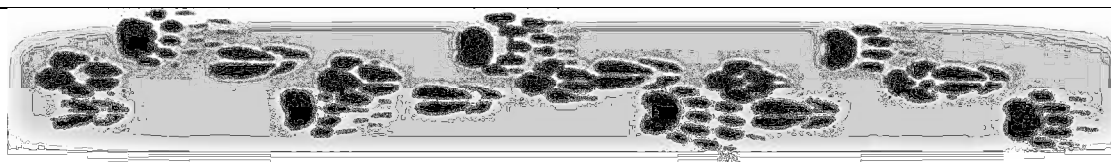
Grote Karpers

Vooraf bij sportvissers circuleren allerlei records van grote Karpers. De zwaarste exemplaren komen voor bij de kweekvormen. Zo is er in Nederland al een Schubkarper van 32.5kg gevangen. In België zwemt er een Spiegelkarper van meer dan 41kg rond, genaamd "De Mohikaan". Iedere keer dat deze wordt gevangen is hij weer wat bijgekomen. In de rest van Europa worden nog grotere Karpers gevangen. De Diksjenaer van 't Mestreechs zegt niet voor niets: "‘nne stevige baas in 't water is 'nne kerrep".

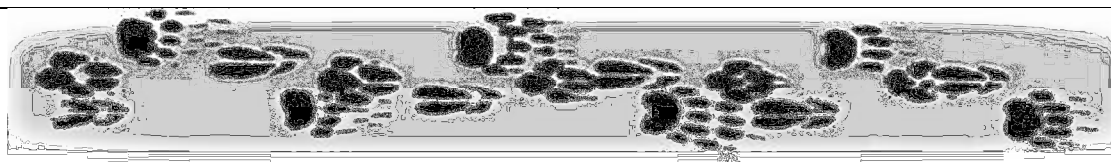
Jacques Piters

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

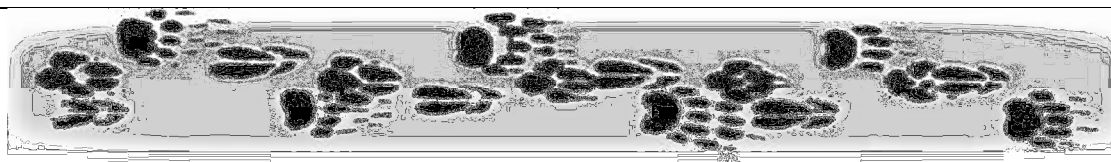
- 01.06 In Eckelrade zijn de Huiszwaluwnesten van het pand Klompestraat 19 afgestoten. Blijkbaar een nieuwe bewoner die niets van Zwaluwen moet weten. En die nesten waren zo oud als Methusalem!
- 02.06 Paniek op Kasteel Eijsden. De Bevers knagen aan de bomen van het park! Zij komen zelfs in de gracht! De meer dan honderd jaren oude Platanen zijn voorzien van konijnengaas. Jean, wat is daar aan te doen?
- 03.06 Met Joost e.a. een tocht gemaakt rondom Margraten / Cadier en Keer. Hoogtepunt de zichtwaarneming van een Oehoe in de Julianagroeven. Op Koeberg riepen dan weer Vroedmeesterpadden.
- 04.06 De boeren zijn gestart met het maaien van het hoge gras, hooi. Direct al melding van een gesneuveld reekalfje.



- 05.06 De vissers in de E.B. hebben al enige weken geen IJsvogeltje meer gezien. Op Snoravia staan de Soldaatjes deels in het water. Er zijn maar 6 bergnachtorchissen, van de 11 rozetten, tot volledige bloei gekomen in het Platte Bosje.
- 06.06 Bij broer Jef dan weer een stel parende Muurhagedissen. De Winterkoninkjes, Grote Gele Kwikken en Zwarte Roodstaarten zijn uitgevlogen.
- 07.06 Tussen de Zeep en de Parrestraat leven wel 500 Konijnen. Van alle groottes.
- 08.06 Het waterpeil is een klein beetje gezakt. Toch voert de Maas in Visé nog heel wat drijfhout richting Nederland. Eindelijk een ouderwetse observatie avond. Tien Dassen op de ene burcht en nog eens zeven op een andere burcht.
- 09.06 Een of andere soort Meeuw plukt een visje uit het water en laat die prooi weer vallen. Daarna wordt hij verjaagd door een Blauwe Reiger. Twee koppels Knobbelzwanen hebben geen jongen. Ik zie een derde stel met wel slechts 3 jongen. Een koppel Meerkoeten heeft nog 1 jong over, van de vier. Het stel grote Canadese Ganzen heeft nog alle 8 jongen. En het koppel Nijlganzen heeft er nog vier van diverse afmetingen. De drie veulens van de Koniks groeien voorspoedig. Dat alles in de E.B.
- 10.06 In Mheer wordt een dode Havik gevonden met schotwonden. Helaas hebben de vinders niet de politie ingeschakeld en is het kadaver inmiddels foetsie. Een Das bezoekt de voortuin van mijn vaste correspondent.
- 11.06 Ook in Rijckholt zijn 2 huiszwaluwnesten afgestoten van een pand langs de Rijksweg. Broer Martin kan genieten van 2 * 2 IJsvogels, voor zijn ogen een kwartier lang actief boven de Voer. Ook roept er nog een Koekeek in de buurt.
- 11.06 Broer Jef kan genieten van het spel en de herrie van 2 jonge Steenmarters en een van hun ouders. Hij telt 15 volwassen Muurhagedissen.
- 12.06 Aan de rand van het bos van de Baron van Mheer stuit ik 's middags op 1 Vos en 2 Reeën. Binnenin gaat een groepje Wilde Zwijnen op de loop. Onmogelijk te tellen vanwege de begroeiing. Even later wordt ik door Pluvius gezegend.
- 12.06 Irene en ik zien om 20.30u al dassen actief buiten hun burcht. Daarna volgt een stortbui. En inderdaad nog nooit meegemaakt: stromend water op de Maarlanderweg.
- 12.06 In de Canadassen nabij de Voer klinkt om 10.10u de zang van een Wielewaal! Cor Creuwels en Rian Wolfs kunnen ervan genieten. Ook tussen 12 en 13 uur laat de vogel zich horen. Jef Spons ziet een Zwarte Wouw boven het Caestertveld vliegen, hij hoort ook een Koekoek roepen. Jef ziet herhaaldelijk boven het land van Aubel een Rode Wouw.



- 13.06 Liefst 3 Bevers zijn actief in de Voer. Ook 2 IJsvogeltjes present. Ik tel slechts 3 Bokkenorchissen.
- 16.06 Om ca. 15.00u loop ik een eenzaam rond scharrelend jong Dasje tegen het lijf op de Maarlanderweg. Het diertje verdwijnt tussen de struiken.
- 17.06 Met Joost e.a. een tocht Margraten / Bemelen / Terblijt / Margraten gemaakt. Vanaf 12.30u diverse plensbuien en laatste half uur aan een stuk. Heeft wel iets aparts zo een natte tocht. Echter niet voor elke dag.
- 18.06 De vissers in de E.B. zien weer IJsvogeltjes. Vermoedelijk zijn dat jongen die hun omgeving verkennen.
- 18.06 De Daor is veranderd in een echte Daorbeek. Na afloop van een dassenobservatie zonder Dassen ploeteren wij door het centimeters hoge stromende water.
- 19.06 Langs de Schelbergsweg laat zich één Levendbarende Hagedis zien. Steeds op hetzelfde paaltje. Deze veldweg is in een ver verleden blijkbaar stevig verhard. Nu heeft het vele water er een flinke gleuf in uit gesneden, breed en diep. De lagen zijn goed te zien. O.a. afval van de voormalige Zinkwit, bouwpuin en zelfs bitumen. Nu afgevoerd richting Geertruidersweg.
- 20.06 Ik vindt een dode onvolwassen Steenmarter op de kruising van Dorpstraat en Rijksweg in Cadier en Keer. In Rijckholt zijn de jonge Boerenzwaluwen van 3 nesten uitgevlogen.
- 22.06 Goed Hagedissen weer. Op enkele plaatsen in de Caestertstegen laten zij zich ook zien. Mijn avondobservatie wordt begeleid door een roepende Koekoek.
- 26.06 Drie dode Dassen op een rij gemeld. In Noorbeek op 23.06, langs de N278 in Cadier en Keer op 25.06 en langs de Trichterweg in Eijsden ter hoogte van De Stip op 26.06. Op sommige percelen wordt het (te) hoge gras gemaaid. Nu wachten op enkele uren zon.
- 27.06 Langs de Helweg is het Wintergraan al geoogst. Nu weer bemesten ploegen etc.
- 01.07 Eindelijk nog eens een mannelijk Vliegend Hert in de Daor. Tussen Mheer en Banholt weer een dode Das, gemeld door Josien v. B. en ook door Bert. B. De laatste dagen in de vroege avonduren links en rechts een Reegeit met 1 of 2 kalfjes. Ook onvolwassen Reeën (smalree) en Reebokken (spietser) laten zich zien.
- 02.07 Op een akker langs de Helweg zowaar een joekel van een Haas en 2 onvolwassen exemplaren. Een rekel Vos merkt hen niet op. Wel krijgt hij mij in de gaten en keert op zijn schreden terug.
- 03.07 Een IJsvogel scheert boven het water van de westelijke Maas inham. Ook roept er nog een Koekoek. Op Het Tiende Vrij bloeien enkele



Brede Wespenorchissen. 's Avonds loopt een Eikelmuis over de Maarlanderweg.

- 04.07 Irene hoort de Vroedmeesterpad weer roepen in de Daor.
- 06.07 Visser Winand Wolfs, van Sjeng van de Küuning, ziet op de kop van de Voer 3 IJsvogels heen en weer vliegen. Ook zwemt er een grote Bever de Voer op. Op de terugweg boven het gras ziet Winand ook nog een grote Groene Sabelsprinkhaan.
- 07.07 Boven de E.B. roept nog een Koekoek. En de verrassing: boven de akkers van boer Rempelberg zweeft een Rode Wouw. 's Avonds kunnen Marie-José en Irene op een kersenwei in Mheer genieten van: 5 Dassen, 1 Vos, 1 Wezel, 1 Reegeit met haar 2 kalfjes en zeker 2 Vliegende Herten.
- 07.07 Broer Jef en zijn vrouw Cor zitten 's avonds te genieten in hun achtertuin. Plots een natuurwonder. Uit de grond, van tussen de tegels, komen honderden en nog eens honderden vliegende Mieren te voorschijn. En direct komen de Muurhagedissen van alle kanten toegesnel om te smullen van deze lekkernij. De hele bende is er. Hoe weten ze het in godsnaam? Na een klein half uur is het feest over. Er komen geen Mieren meer uit de grond. De Muurhagedissen druipen af. Jef heeft ondertussen met een netje wat Mieren gevangen. Als hij die op de grond zet komt er toch nog direct een hagedis op af. Jef heeft nog nieuws: *Jean, ik zag van de week jonge Bevers.*
- 07.07 Ook in de Schoolstraat komen er links en rechte vliegende Mieren massaal tevoorschijn. Hier doen de Gierzwaluwen van huisnr. 43 zich er te goed aan.
- 08.07 Eindelijk weer een ouderwetse avond voor mij. Liefst 9 Dassen laten zich zien en horen. Pa, ma, 2 jongen van vorig jaar en 5 stuks van dit jaar. Na afloop op een andere plek nog 3 jonge Vosjes als toetje.
- 09.07 Uit Eckelrade wordt een dode Das gemeld, verkeersslachtoffer. 's Avonds geen Dassen.
- 11.07 Broer Martin Creuwels ziet naast 3 jonge Dassen een fraaie moervos en een flinke reebok in de buurt van de Witgrubbe. Observatie verstoord door mountainbikers en personen met loslopende hond. Van het informatie bordje trekt ook hier niemand zich iets van aan. En handhavers zie je nergens.
- 12.07 Broer Martin eens een avond naar de Voer en omgeving. Goed voor een bevershow.
- 14.07 Weer wordt er een dode Das in Eckelrade gemeld.
- @ 18.07 per email van Wiel Schins: Tijdstip Waarneming: 22:30: Ongeveer halverwege op weg van Herkenrade naar Bruisterbosch: Een amusant, maar ook gevaarlijk schouwspel in het invallende donker. Drie juveniele dassen, ongeveer 50 cm lang, komen uit het struikgewas en gaan spelen midden op de asfaltweg.

Zie verder op pagina: 13



AGENDA 2016

Lezingen 2016

Onderwerp, spreker en plaats wordt bekend gemaakt via de plaatselijke pers en op de site van ons IVN. Hebben wij uw mail adres dan ook per mail.

De zaal is open vanaf 19.30 uur en wij beginnen stipt om 20.00 uur. Inclusief pauze tot 22.15 uur. Getracht zal worden in elke laatste week van een maand een spreker te vinden. Houdt de lokale pers dus in de gaten.

Het "Wandelschema" & "Korte Tour"

21	sept	Banholt, 9 km	11.00uur
26	okt	Tussen Selzerbeek en Eyserbeek, 10 km	11.00uur
23	nov	Geuldal tussen Schin op Geul en Wijlre, 9 km	11.00uur
25	Jan	Knooppunt; start 's-Gravenvoeren, 9 km	11.00uur

Het programma is samengesteld door José Goessens, Marianne Schols en Anne van Santen. Vertrek Cultureel Centrum 11.00 uur via carpoolstelsel. Bij elke weersomstandigheid.

Bijdrage onkosten chauffeur € 2,50 per persoon, ongeacht de afstand. Deelname aan deze wandelingen geschied op eigen risico en verantwoording. Wandelingen zijn geschikt voor een ieder die goed ter been is. Wij gaan er vanuit dat iedere chauffeur een eigen inzittende verzekering heeft.

Anne van Santen, tel. 043-4094672
email: asvansanten@home.nl

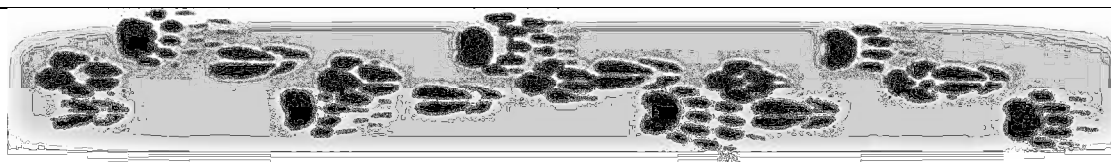
Euregionale natuurwandelingen in 2016

Organisator Frans Jongen heeft voor 2016 zijn wandelschema alweer klaar. De routes zijn zoals gebruikelijk Voetsporen afkomstig uit de Natuurgids of tochten uit de Wandelgids Zuid-Limburg van de heer Waszlo. Op de oneven vrijdagen kunt u terecht voor deelname. De tochten gaan onder alle weeromstandigheden door. Goed schoeisel en proviand voor onderweg zijn nodig. In principe is het vertrekpunt de parkeerplaats bij de kerk van Mheer alwaar het om 09.00 uur verzamelen geblazen is. Kosten € 1 voor de organisatie en een bijdrage in de kilometerkosten van uw chauffeur. Via carpoolen dan naar de echte tocht. Na afloop terug naar Mheer.

30 sept	Windraak	15,4 km	WZL863
14 okt	Kerkrade	16,4 km	WZL820
28 okt	Margraten	14,0 km	WZL409
11 nov	Maastricht	14,5 km	WZL840
25 nov	Eijsden	16,0 km	WZL809
9 dec	Esneux	15,0 km	Voetspoor269

Voor nadere inlichtingen: organisator Frans Jongen, tel. 043-4571705 of 06-25486395.
Mailadres: fransjongen@hetnet.nl

JC



Programmaoverzicht 2016 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten

Datum	Tijd	Activiteit	Vertrekpunt /locatie/contact
OKTOBER			
Zondag 2 okt	08.00	Excursie Bichterweert	Plus Eijsden - Ed
NOVEMBER			
Zondag 6 nov	08.00	Excursie Meers/Kasteelpark Stein	Plus Eijsden - Jac
Zaterdag 26 nov	09.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
DECEMBER			
Dinsdag 27 dec	09.00	Winterbekentelling - Voer	Kasteelpark
JANUARI 2017			
Dinsdag 3 jan	19.30	Nieuwjaarstreffen	School Kampweg

Wil je deelnemen aan een excursie (behalve die naar de Eijsder Beemden), meld je dan s.v.p. aan bij Ed Bayens (ed_bayens@yahoo.co.uk; tel. 4091024).



Telefoonnummers:

Ed	409 10 24	Philippe	457 23 70	Wiel	408 19 41
Lydia	361 58 05	Thérèse	408 54 10	Frans	409 12 83

Aan de activiteiten van de vogelwerkgroep kan in principe elke IVN'er deelnemen. Hebt u belangstelling om vogelaar te worden? Bel!

Ed Bayens

Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)

--	--

Ook in 2016 gaan we weer iedere laatste vrijdag in de maand op pad om planten en bomen te bekijken. We vertrekken steeds om 13.30 uur (tot 16.00 uur) vanaf verschillende locaties. Het programma bespreken we in januari.

Inlichtingen:

Annemie Speckens, tel. 043-4092623

e-mail: annspeckens@kpnplanet.nl

Anne van Santen, tel. 043-4094672

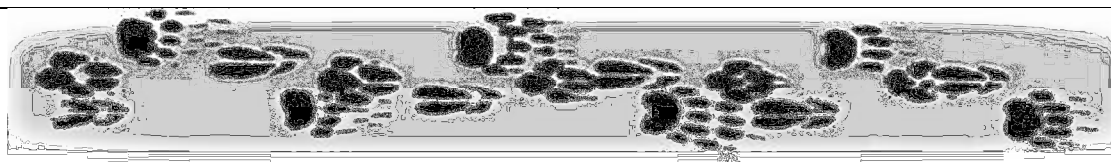
e-mail: asvansanten@home.nl

Dus als je mee wilt lopen dan mail even.

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VERVOLG VAN PAGINA: 11

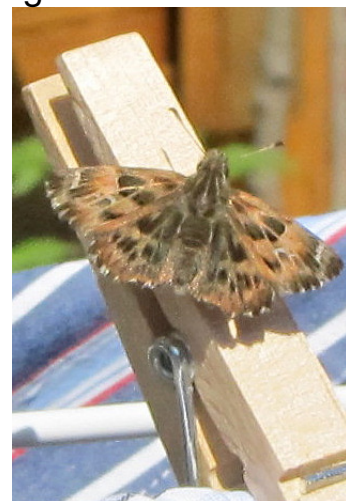
Ik kan gelukkig op tijd met mijn auto remmen, ook de auto van de andere kant. Na ongeveer 10 seconden over elkaar buitelen, zonder acht te slaan op de auto's, rennen de 3 weer het struikgewas in. De auto's wachtten even en jawel hoor, er komt er nog eentje terug en rent de andere twee na. Maar het was spelen met het leven voor de aardige dieren. 22.07 Dode das langs de A2 ter hoogte van Moelingen. De dagen beginnen al weer te korten.

- 23.07 Eindelijk wat dagen warm. Goed voor waarnemingen van Vlinders, Sprinkhanen, Libellen.
- 27.07 Broer Martin kan genieten van een jagende Vos die liefst 2 muizen achter elkaar vangt en naar binnen slikt. Ik vind een zo te zien een hoog-



zwanger Hazelworm wijfje. Er wordt druk geoogst, graan en gras. Uit Terlinden wordt een dode Das gemeld.

- 31.07 Een tocht Mheer-Voeren-Mesch vv gemaakt zonder bijzondere waarnemingen. 's Avonds is het stil in het bos, de vogels hebben zomer reces. De Dassen zijn uiterst behoedzaam. Het speelse gedrag van de jongen, nu ruim 5 maanden oud, is voorbij.
- 01.08 De Gierzwaluwen lijken al vertrokken te zijn. Ik zie er geen meer.
- 02.08 De Clapps Favorites peren vallen al als rijpe appelen van de boom.
- 05.08 De Muurhagedissen van Laag-Caestert hebben jongen.
- @ 06.08 Annemie Speckens meldt via email: Er zijn de laatste weken div. waarnemingen van het Kaasjeskruidkopje geweest, o.a. op de Sint Pietersberg en in Valkenburg. Maar ik had er thuis (Beezepool) een op het wasrek zitten!! Zaterdag 6 augustus, 12:30 u
- 06.08 Tussen Honthem en Bruisterbosch zeker honderd Huiszwaluwen aan het foerageren. Tijdens hun trektocht naar Afrika.
- 07.08 Augustus, oogstmaand. Er wordt inderdaad ook al Witkool geoogst.
- 09.08 Een dassenloze observatie avond maar wel vermaken mij 2 spelende jonge eekhoorns.
- 10.08 Weer geen dassen. Wel 1* Vos, 1* Reegeit met 1 kalfje en 1* Reegeit met 2 kalfjes.
- 11.08 Een dode Egel langs de Rijksweg ter hoogte van De Heeg.
- 15.08 Broer Martin ziet een, met een razende vaart door het bos rennend, Wild Zwijn.
- 18.08 Martin ziet een grote Arend zitten in het weiland tegenover Kasteel Eijsden. De vogel vliegt majestueus op, verstoord door kwebbelende passanten met hond. Welk soort is de vraag? Helaas geen foto.
- @ 20.08 Wim Souren meldt via email: Een Ooievaar gespot, zaterdag om 14.30 op de brug over de A2 op een lantaarnpaal. Aan de kant van Mariadorp. Hij zat op de laatste lantaarnpaal.
- 21.08 De Dubbel Flip peren liggen op de grond. Rijp en rottend. De vissers langs het water in de Eijsder Beemden zien weer IJsvogels. Op de schaatsplas zijn de Eenden en Ganzen teruggekeerd. Enkele Kieviten laten zich ook dagelijkse zien.
- 25.08 De O.S. van Rio zijn voorbij. Toch bij De Beuk een Spaanse Vlag.
- 27.08 John Wiersma ziet een flinke groep Ooievaars over Breust zuidwaarts vliegen. Wel 70.





- 28.08 Wandelaars melden een dode Das in Wahlwiller.
- 31.08 Ik heb betrekkelijk weinig vlinders in veld en bos gezien. Een Landkaartje in Laag-Caestert maakt dat een klein beetje goed.

Jean Creuwels, met dank aan de melders

Zomer 2016. Kaasjeskruidkoppje in de Beezepool, Ooievaars in het Caestertveld

Zondag 12 juni. Het is alweer even geleden, maar vermeldenswaard was in het kader van het weer in deze zomer, dat sommige Pinkpopgangers pas zeer laat thuis waren. Regenbuien op de zondagavond maakten het feestterrein erg modderig. Na het gezamenlijk zingen van “Hey Jude” ging iedereen zijns en haars weegs. De hellende parkeerweiden waren echter modderglijbanen geworden. Boeren kwamen met tractoren de auto’s verslepen. Nou ja, je moet er iets voor over hebben.

Woensdag 15 juni. Zware regenbuien teisteren het Heuvelland zo rond 17.50u. De beek langs de Bukel stroomt weer.

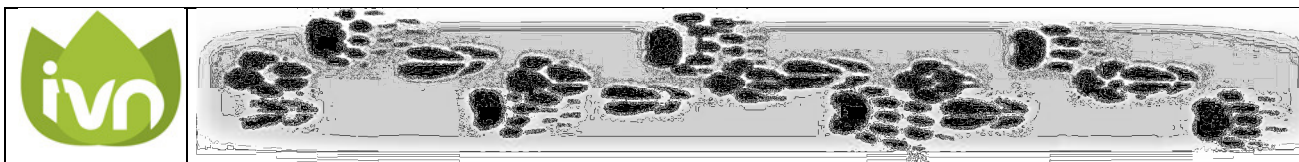
Donderdag 16 juni. Rijdend door Moelingen valt de hoge waterstand van de Berwijn op. Tante Lies, die aan de Berwijn woont, vertelde dat het riviertje enkele dagen daarvoor buiten de oevers was getreden, op het laagste punt in het dorp: “ze waar oet ien ’t duerep, zaoterdeg”.

Zaterdag 18 juni. Na enorme wolkbreuken bij windstil weer met onweer en zelfs wat hagel overdag (rond 13.30u), stroomt er in de middag enkele uren lang een rivier over de volle breedte van de verharde veldweg (Schaapsweideweg) dwars over de Sint Geertruideweg naar beneden, onderaan Hakkeknoep.

Zondag 19 juni. Nog steeds een beek langs de Bosrand. Lezing in het Ursulinenconvent: Prof. Philip van Peer (KU Leuven) gaat in op de verspreiding van onze mensensoort Homo Sapiens vanuit Afrika over de wereld (“Out of Africa II”). Volgens de huidige stand van de wetenschap heeft de moderne mens zich daarbij ook vermengd met de Neanderthalers, die al eerder in Europa aanwezig waren. De medische wetenschap (genetica) geeft hierbij inkijkjes die vroeger niet mogelijk waren. Zodoende moeten de Out of Africa-theorieën voortdurend worden bijgesteld. In het aquarium Javaanse oftewel Gouden Korfjesmossels, verwant aan de soort Korfmosselen die nu in de Maas voorkomt. Het idee hiervoor kreeg Harry Fekkers door de aanwezigheid van de soort in de Duboiscollectie. De Koekoek roept onophoudelijk aan de Catharinastraat.

Maandag 20 juni. Een grijze regendag. Dat lijkt absoluut niet op zomerweer in onze vakantie.

Woensdag 22 juni. Er is zon voorspeld met een hoge UV-index (8), maar dit blijft uit. Dan maar een stuk wandelen langs de Trichterweg. De Boerenzwaluwen vliegen laag en de Groene Kikkers laten van zich horen. Een opklaring



in de “naodenoen” lokt me naar de Bemelerberg, alwaar het Geelsprietdikkopje, Groot Dikkopje en Koevinkjes zich laten bewonderen. Toch weer 3 soorten dagvlinders erbij op de jaarlijst. Willem Steenge meldt een zeer bijzondere soort in Schinnen, nabij de stroopfabriek: de lepenpage.

Donderdag 23 juni. Tijdens een tropische dag (32°) laten de lepenpages zich goed zien bij de lage lepen (Olmen) aan de Breinder in Schinnen. Het ruikt er naar stroop, net zoals bij Henquet vroeger in de Prins Hendrikstraat in Eijsden. In de avond ontwikkelt zich een noodweer dat rond 22.15u langs Eijsden trekt, met wind, bliksem en regen. In Zuidoost-Brabant (Asten) gaan de zware hagelbollen door de autoruiten heen.

Vrijdag 24 juni. De Zeep bij “Köbbes” staat zo hoog dat er Zwanen op zwemmen. “Zjwaone op de Zieëp” had zo ook in de titel van dit zomerverslagje kunnen staan.

Zaterdag 25 juni. Het veer vaart weer. Veerman Jules verklaart dat de boot vanaf Bronkzondag 29 juni 3 weken uit de vaart is geweest vanwege de sterke stroming van de Maas. Een grote Das ligt langs de Trichterweg.

Zondag 26 juni. Blijkbaar weer stevige neerslag op de berg, als je niet beter wist zou je als toerist kijken of er geen visjes langs de Bosrand zwemmen.

Maandag 27 juni. Grote witte bloemen in de Eijsder Beemden: Reuzenberenklauw. Beter niet vastpakken. Het sap mag niet in je ogen komen.

Dinsdag 28 juni. Vele Roodwangschildpadden in het meer bij de Waole Wierd, wel 13 stuks. Een Eijsdense visser vangt een grote Brasem (“Briesem”). Veel regen valt er in de late avond.

Woensdag 29 juni. Een dagje Tongeren is goed voor het aanvullen van de zomerbiervoorraad. In de “Limburgse Witte” uit Opitter zijn 3 graansoorten verwerkt: Tarwe, Gerst en zelfs Haver. De afdrank van Sinaasappel en Koriander doet het goed bij warm weer. Als Joenkmaan, verhuisd van Breust naar Oost, betaal ik volgens de traditie mijn “iengelaog” (inleggeld).

Donderdag 30 juni. De weerman heeft het over 277 mm regen in juni in Noord-Limburg. Een record. Rijkswaterstaat spreekt over een maatgevende afvoer van de Maas van 515 kuub per seconde in juni plaats van de normale 120 kuub. Hiermee is het record van 1926 (350 kuub) overtroffen.

Zaterdag 2 juli. “Maria Ziep”. Volgens het oude gezegde zou het bij regen op deze dag nog 6 weken regenen. In ieder geval zijn er buien en is er een opklaring met Dambordjes op de Montagne St. Pierre. Het is vaak groeizaam weer in het begin van deze zomer (“waasber waer”).

Zondag 3 juli. Bronk in Oost en Maarland. Wie realiseert zich dat hier een kleine 90 jaar geleden nog de processie van Breust-Eijsden trok (2 weken na Pinksteren) met daarin 5 jonkheden (Breust, Eijsden, Caestert, Oost en Maarland)? Zou deze historische processie ooit weer eens uittrekken? En zou het dorp ooit nog eens “Oost en Maarland” gaan heten (om aan alle naamsverwarring een eind te maken). Het gaat niet om een dorp dat het Oosten van



Maarland beslaat, maar om een oorspronkelijk (vochtig) land langs de Maas ("Oys", vergelijk Ooibossen, en plaatsen langs rivieren met "Oy" erin zoals Liethoijen, Balgoij en de Ooipolder bij Nijmegen) en een andere vochtige plek iets verderop, te weten Maarland. De naam "Maar" duidt ook op water. Zo hadden we hier ook het Maarlanderbroek. In de middag bezoek aan de Kroningsfeesten in Tongeren (Heiligdomsvaart, eens in de 7 jaar).

Maandag 4 juli. Ed Bayens vertelt over een bijzondere waarneming op de Stenen Berg in Mesch, vorige week zondag. Dat is dus 26 juni. Overdag wordt er een Bosuil achterna gezeten door een Vlaamse Gaai, de wandelaars zien het tafereel van dichtbij op zich afkomen.

Woensdag 6 juli. Bezoek aan het Wijffelterboek bij Weert, alwaar Jenny boven een watertje een Ijsvogel van dichtbij ziet passeren. Verder wel 110 Koevinkjes, enkele Landkaartjes en een fraaie rups van de Helmkruidvlinder. De natte velden in deze streek vallen op, en er zijn Kieviten te zien. Bij Buggenum zien we 2 Patrijzen op een landweg.

Donderdag 7 juli. Bij Tiel zien we 10 Ooievaars langs de snelweg. Later een bezoek aan de Vallei Meijndel (bij Wassenaar) alwaar wel 100 Koevinkjes te melden zijn. Bijzonder: een vrouwtje Keizersmantel bij het insectenhotel achter het bezoekerscentrum. In het bezoekerscentrum Tiendoornige Stekelbaarsjes in een aquarium. Die zie je bij ons normaal gesproken niet. Verrassing: in de duinen bij de Wassenaarse Slag springen groene Kikkertjes in de lage vegetatie. Bij nadere bestudering zie ik dat ze geen rugstreep hebben: het blijken jonge Boomkikkertjes te zijn! Een zeer bijzondere soort.

Vrijdag 8 juli. Op de Lange Mare in Leiden maakt een Kauwtje ("Däölke") zelf de plastic zak open die in een boodschappenmandje op even geparkeerde fiets ligt en haalt er een vers belegd broodje uit. Het ziet er erg slim uit, de eigenares van de fiets is even naar binnen bij de kaaswinkel. De Meeuwen in Katwijk zijn ook niet mals, die duiken op je Maatjesharing.

Maandag 11 juli. Zeer veel Kleine Vuurvlinders en enkele Oranje Zandoogjes in de duinen bij Wassenaar. Veel Jacobsrupsen op wat ik denk dat Boerenwormkruid is.

Dinsdag 12 juli. Na een fietstocht naar Delft zien we in Rijswijk een verkeersbord dat fietsers waarschuwt voor schijnaanvallen van Kraaien. Assertieve vogels daar...

Donderdag 14 juli. Een Huismus kaapt een koekje weg bij de koffie in Duinoord Wassenaar. Het koekje is half zo groot als het Musje.

Vrijdag 15 juli. In de duinen bij Bergen (Noord-Holland) de Bruine Eikenpage, later ook de (Blauwe) Eikenpage en de Heivlinder. Langs de weg naar Callantsoog een Lepelaar in een ondiep meertje.

Zondag 17 juli. Zwartsprietdikkopje in de Eijsder Beemden, op Wilde Marjolein. Gelukkig, de soort is er nog!

Maandag 18 juli. Koninginnenpage op een Buddleia bij de Appelgaard in



Margraten. De Eijsder Beemden zijn geheel roze gekleurd door de meer dan manshoge Springbalsemien. Een voortwoekerende exoot, maar wel een schitterend gezicht. Ik hoor wandelaars tegen hun kinderen zeggen: “we lopen door het roze bloemenbos”. In Ell bij Weert wordt het al 30 °C.

Dinsdag 19 juli. Tropische dag, boven de 30 °C. Nog een Zwartsprietdikkopje in de Beemden, nu op het veldje schuin tegenover Portofino. In de avond overal veel Muggen in de lucht, je hoort het ook zeggen door de mensen om je heen.

Woensdag 20 juli. In Noord-Limburg en Brabant 35 °C, hier tegen de 34 °C. Achter het gebouw (de Spits) van de Watersportvereniging Eijsden erg veel vlinders boven de Brandnetels, wel 11 Atalanta's en zelfs een Landkaartje.

Donderdag 21 juli. In de Trichterweg nabij de Bachstraat worden tegenwoordig Kiwibessen geteeld op wat eerst leek op Hopstaken.

Vrijdag 22 juli. De telefoon gaat: Bertine Piters-Jeukens uit de Kriekenstraat belt dat op 20 juli “De vlag van Spanje” is gezien in de tuin tussen de woning en een grote struik Koninginnenkruid. Ik ga er kijken. Het betrof zelfs een paring van de Spaanse vlag. De soort lijkt het nu weer minder goed te doen, dus hopelijk levert dit een nieuwe generatie op.

Zaterdag 23 juli. Vaartocht met rondvaartboot over de Maas en door het gebied ten Noorden van het Bassin. Een Bempje (modderkruipervisje) blijft achter in een poeltje op de stenen trappen bij het schutten van de boot. Langs de Maasoever bij het Gouvernement door Bevers omgeknaagde bomen.

Verrassend: de plant in de duinen die ik voor Boerenwormkruid (“Kroedwes”) aanzag blijkt Duinkruiskruid te zijn. In Banholt onder de “Den” bij de kerk ligt een tapijt van kersenpitten. In de top van de den zit het vol met Spreeuwen.

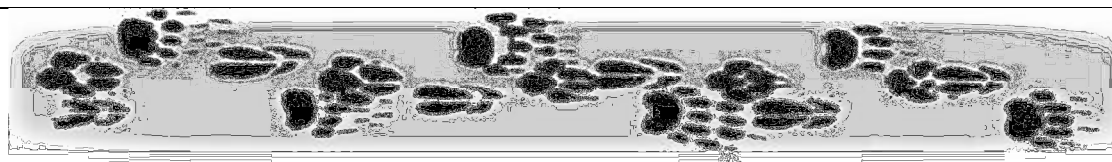
Zondag 24 juli. Diepstraatfeesten. Larse Claessens vertelt over de Purperreiger die door hem op camera werd vastgelegd in de Eijsder Beemden op 2 april. Gele Luzernevlinder in het Hamstergebied nabij Bemelen.

Maandag 25 juli. Nog steeds warm weer (boven de 25 °C). In Ell en Arcen zijn zelfs de waarden voor een hittegolf gehaald (vanaf 17 juli).

Vrijdag 29 juli. Het heeft in de nacht weer eens wat geregend. Na de record-natte juni droogde de bodem weer even hard op in juli.

Zaterdag 30 juli. Veel Distelvlinders bij elkaar op het veldje op de hoek Kasteellaan Oost-Trichterweg, wel 15 stuks. Sjnje-eppelkes gehaald in Voeren (“Pommes d'aout”). Donker Pimpernelblauwtjes (Roerblauwtjes) bij Posterholt, de enige populatie in Nederland en België. Oranje Zandoogjes in het Kreupelbusch nabij de Brunsummerheide.

Maandag 1 augustus. Er vliegt een prachtige kever naar binnen bij mij in Oost. Het brommend vliegen doet denken aan een Meikever (“Klaeëver-mèjs”). Maar deze heeft een mooie geelzwarte tekening. Ivo Raemakers geraadpleegd: het is een kever uit de familie van de Doodgravers. Een Aaske-



ver. Die moeten er ook zijn...

Dinsdag 2 augustus. Het regent de hele dag. Een grote Vos met lange staart steekt over in de Trichterweg (19.35u). Zo te zien een rekel (mannetje), die zijn groter dan de moervossen (vrouwtjes).

Berichten over "files" van jonge vis bij vispassages. Er worden nu stenen "korven" met gaten erin in het water geplaatst, waarin de vis zich kan verschuilen tegen predatoren.

Vrijdag 5 augustus. Kolibrievlinder in de Van Gelderstraat in Margraten.

Zaterdag 6 augustus. Bij de familie Speckens in de Beezepool een Kaasjeskruidkoppje op een wasknijper in de tuin. Topwaarneming! Jenny en ik bezoeken de Moerputten bij Den Bosch en zien na lang zoeken een Pimpernelblauwtje (Maasblauwtje). En dat in het jaar dat de Pimpernelblauwtjeswagen van de Vlinderstichting meetrok in de Jeroen Bosch- Halfvastenstoet!

Zondag 7 augustus. Gele Luzernevlinder en enkele Argusvlinders op de Stroberg in Bemelen.

Dinsdag 9 augustus. Kleine Vos op Gulden Roede in Margraten.

Woensdag 10 augustus. Donkere dag met als maximum slechts 16.4°C. Goudhaantje (geel vogeltje) bij het Gemeentehuis in Margraten.

Donderdag 11 augustus. Zeer koude nacht. Regendag. Jan Janssen meldt 100 Ooievaars in het Moelingerveld tussen Caestert en Moelingen. Ik ga in de vroege avond kijken en zie er eentje in de mast bij de friture in Moelingen en daarna 32 in een weiland bij de spoorwegovergang bij Moelingen. De dieren zijn druk bezig met foerageren. Je hoort zelfs af en toe een licht geklepper van de snavels. Ik zie Kikkertjes, Karkolle en Sprinkhanen in het natte gras.



Vrijdag 12 augustus. Grote zweefvlieg op Gulden Roede in Margraten met bijna het uiterlijk van een Hoornaarswesp. De Stadsreus is de naam van dit diertje, ook wel Hoornaarzweefvlieg genoemd. Het verschijnsel dat een soort een andere soort in uiterlijk lijkt te imiteren, wordt "mimicry" genoemd. Bijzonder van de Hoornaarzweefvlieg is dat zijn larve op de bodem van bewoonde Wespennesten leeft.

Zaterdag 13 augustus. Veel Citroenvlinders bij het ENCI-meertje. Een bezoek



aan de Sint Pietersberg levert een ontmoeting met de bekende vlinderaars Ria en Sjaak op. Kaasjeskruidkoppje, Bruin Blauwtje, Bruin Dikkopje, Klaverblauwtje en Boswitje zijn als bijzondere soorten aanwezig. Ria en Sjaak fotograferen zelfs de Sleedoornpagel!

Zondag 14 augustus. Bezoek aan het Rozenfestival in Lottum. Erg mooi gemaakt allemaal. Hele huizen zijn getransformeerd tot kunstwerken en er is een heuse Duivelskerk gebouwd waar Mick Jagger "Sympathy for the devil" zingt. Een herdershond denkt dat een stenen tuinhond een echte hond is en blaft wat af.

Maandag 15 augustus. Vincent Gustings vindt jonge Geelbuikvuurpadjes in gegraven karrensporen bij Stokhem.

Dinsdag 16 augustus. Vele Eikenpages in de toppen van de Eiken op de Bemelerberg.

Donderdag 18 augustus. Eekhoorn op het Gronsvelder Kerkplein. De Zon gaat onder als een rode bol, even later is de volle Maan in het Oosten te zien als een oranje bol.

Vrijdag 19 augustus. Daniëlle Pinckers meldt 13 Ooievaars aan De Komelsweg tussen het Withuis en Mesch. De weerman spreekt van een naderende hittegolf volgende week.

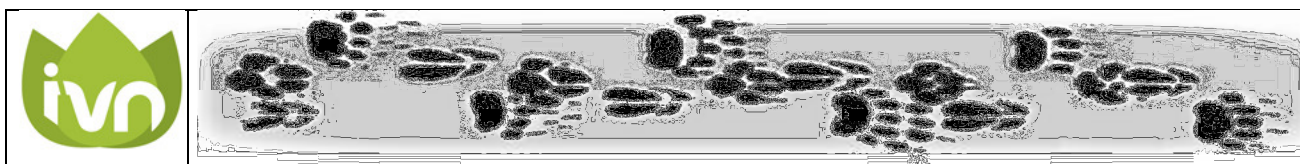
Vrijdag 20 augustus. Film op tv over de Kon Tiki. Thor Heyerdal probeerde aan te tonen dat de Polynesiërs afkomstig waren uit Zuid-Amerika en dat het in de tijd vóór Columbus voor de mens al mogelijk was om grote zeereizen te maken, op vloten. Hij legde zo in 1947 met een groep mannen wel 8.000km af over de Grote Oceaan op een vlot. Heyerdal kreeg gelijk wat betreft het zeereizen. Het ligt natuurlijk voor de hand, hoe waren de Polynesiërs anders op hun eilanden gekomen. Net zoals bij "Out of Africa" wordt het beeld echter door de genetici tegenwoordig bijgesteld. De Polynesiërs zouden eigenlijk afkomstig zijn uit Azië (wat de Indianen in Amerika uiteindelijk natuurlijk ook zijn). Natuurlijk is het echte verhaal een onontwarbare kluwen. Er vonden in de loop der tijden op veel plekken doorlopend grotere en kleinere migraties plaats.

Zaterdag 20 augustus. In het Reigersbroek bij Montfort erg veel Libellen. Duitse wandelaars tonen een foto van een Staartblauwtje, van eerder op de dag.

Zondag 21 augustus. Draaksteken in Beesel. Traditie stammend uit de Middeleeuwen, gebaseerd op de legende van Sint Joris en de Draak en wijdverbreid in Europa. In vroegere eeuwen trok er zelfs een Draak mee achter in de processie van Swalmen.

Maandag 22 augustus. Kermis in Haccourt met Cramignons in nette pakken en baljurken. Drie partijen ("jeunesses" of jonkheden) te weten "les Rouges", "les Bleus" en "les Copains d'abord".

Dinsdag 23 augustus. Een stoppelveld bij het Hamsterreservaat in Bemelen



staat vol Akkerviooltjes.

Bij Bertine Piters in de Kriekenstraat een fraaie rups van de Witvlakvlinder.

Woensdag 24 augustus. Oranje Luzernevlinder in het Hamsterreservaat Sibbe. Wies Dumoulin meldt een nachtvlinder met foto (Buxusmot). Een grote Sabelsprinkhaan vliegt mijn woninkje binnen (aan de Catharinastraat). Nieuws over een “bewoonbare” planeet “vlakbij” in het zonnestelsel (“Proxima b”).

Donderdag 25 augustus. Rups Lindepijlstaart in Margraten. De Belvédèreberg beklommen bij Maastricht waar voorzieningen zijn gemaakt voor de Muurhagedis en Hazelworm (schanskorven, puinruggen, takkenrillen).

Vrijdag 26 augustus. Zeer warme dag. Wel 10 Kleine Vossen geteld, tegelijk op de Buddleia bij Jenny in Banholt. Soms 5 tegelijk op 1 bloementros! Viering van 800 jaar Cisterciënzer Abdij Val Dieu. Streekmarkt en lichtprojecties van de Abdijhistorie met gesproken tekst op de basiliek. Mooie avond. Op de terugweg steekt een Das de weg over tussen St. Geertruid en Herkenrade.

Zaterdag 27 augustus. Tropische dag, slechte luchtkwaliteit. Veel mensen hebben er last van. De tweede hittegolf in grote delen van Limburg is een feit, met vanaf 24 augustus 4 tropische dagen op rij. De Ezeltjes in Hoog-Caestert lijkt het minder te deren. Tijd om nog eens naar het zwembad in Eijsden te gaan. In de avond onweer met hagel in Caestert, Eijsden, Oost en Maastricht. Vanuit Banholt zijn de vele bliksems in het Zuidwesten te zien.

Maandag 29 augustus. Een regendag.

Dinsdag 30 augustus. Jan Janssen ziet 32 Ooievaars op een akkerland tussen Moerveld en Beek. Kermis in Hermalle. Hier zijn er 2 partijen “les Rodjes” en “les Bleus”.

Vrijdag 2 september. Een grote Pad steekt de Bachstraat over in de avond. Uit het weersverslag van de Belgische weerman blijkt, dat de kust deze zomer heel veel zonniger was dan het binnenland. Dat namen wij ook waar deze zomer aan de kusten van Zuid en Noord-Holland.

Zaterdag 3 september. Deze zomer weer belangstelling gekregen voor de “Kroedwes” door vragen van mensen die dit gebruik in ere willen herstellen en ook vanwege de “dubbelganger” van het Boerenwormkruid in de duinen (het Duinkruiskruid). Tante Lies en Pa vertellen hoe ze als kind het Boerenwormkruid gingen zoeken. Dit werd dan gezegend in de kerk en bij onweer werd er een stukje in de kachel gedaan. Thuis in Eijsden aan de Maas (op de Vroenhof) betrof het in die tijd alleen het Boerenwormkruid, dus geen bundel van 7 kruiden of dergelijke.

Zondag 4 september. Bij Navagne wordt (in de zon) het stuk “Het graf van Navagne” opgevoerd, waarbij ook de natuurlijke bron daar wordt genoemd. Het is een beetje herfstige zondag, met zelfs onweer, wind en een stevige bui overdag. De Limburgse weerman voorspelt echter 30 °C...

Jacques Piters



Bijzondere waarnemingen/ervaringen gezocht!

Ziet u wat bijzonders in de natuur? Maakt u iets bijzonders betreffende natuur en/of milieu mee? Zet het op papier of laat het de redactie weten. Dat kan ook via onze IVN Eijsden internet pagina's: op de homepage staat onderaan een knop waarmee op een eenvoudige manier waarnemingen gemeld kunnen worden.

Ons mededelingenblad is voor en van de leden!

Hebt u foto's, dia's, natuurtijdschriften, natuurboeken die u kunt missen? Van harte welkom.

Jean Creuwels

BLOEIENDE BERMEN NA 10 JAAR WEER BEKEKEN

Tien jaar geleden waren we als Bloeiende-Bermen werkgroep gestart om 55 bermen volgens een vast systeem te inventariseren op biodiversiteit en visueel aantrekkelijkheid.

Dit jaar hebben we dat weer gedaan, ook omdat het maaibeleid i.v.m. met bezuinigingen niet overal even goed werd uitgevoerd.

De gemeente heeft een nieuw beleidsplan geschreven rondom o.a. het maai-beheer van bermen.

Dus voor ons tijd om weer een keer te monitoren.

Dit keer hebben we een selectie van 24 dezelfde bermen als 10 jaar geleden bekeken volgens dezelfde methode.

Acht bermen zijn achteruit gegaan door functiewisseling in de percelen die eraan grensden zoals bij de Voerenweg, door spuitgedrag (Grijzegraaf en Voerenweg), of doordat de struiklaag de berm helemaal overheerste (Sint Geertruideweg).

Met name Grijzegraaf en Sint Geertruideweg waren sterk achteruit gegaan. Ook de Bachstraat eerst een mooie brede ingezaaide berm verloor veel van haar diversiteit aan soorten, heeft het last van tuinafval en hondenpoep, maar ziet er op enkele plekken nog aardig uit.

Ook zijn er bermen nog wel divers, maar zijn de kalkgraslandsoorten of andere bijzondere planten verdwenen, zoals bij de St. Geertruideweg (geen Borstelkrans, Marjolein en Agrimonie) en in de berm bij de brug over de A2 minder bijzondere soorten.

Twaalf bermen zijn min of meer hetzelfde gebleven met kleine voor- en achteruitgang in soorten of visueel.

Onze voorbeeldberm langs de Oosterweg was gelukkig nog divers, ook werden de stroken hier weer gefaseerd gemaaid, maar visueel hangt het sterk af van moment van maaien.



Gelukkig ook een lichtpuntje er zijn 4 bermen vooruit gegaan allemaal liggend aan de Kooiestraat. Tien jaar geleden had deze berm al potentie en heeft zich kennelijk kunnen ontwikkelen.

Een nieuwe berm die we hebben geïnventariseerd is de berm langs de Heiweg, die we in ons Ommetje Mesch hebben opgenomen.

Daar wel Borstelkrans, Marjolein, Agrimonie, Donderkruid, Beemdkroon en Knoopkruid, naast nog vele andere soorten als St. Janskruid en Duizendblad.

Toch wel leuk om dit na 10 jaar weer eens na te lopen en we hebben onze florakennis weer een beetje opgehaald.

Namens de werkgroep, Tineke de Jong

Programma

Spreker: Annemarie Kok, landschapontwerper en projectleider Steenbreek023 (Haarlem)
Workshops: 2 rondes workshops en excursies
Wanneer: Zaterdag 17 september 2016, 12.30 – 17.30
Kosten: Geen
Waar: Haarlemmer Kweektuin, Kleverlaan 9, 2023 JC Haarlem
Catering: Biologisch uit de regio van het Kweekcafe.
Lunch mogelijk vanaf 12.00.
Graag aangeven bij het aanmelden.

Vragen? Neem contact op met gelderland@ivn.nl

Operatie Steenbreek

Steeds meer gemeenten sluiten zich aan bij Operatie Steenbreek. Zij willen hun inwoners enthousiast maken om hun tuin te vergroenen. IVN en KNNV ondersteunen deze campagne met lokale netwerken, de cursus tuinreservaten en tuinambassadeurs. Meer groen in de wijk draagt bij aan meer biodiversiteit, waterberging bij hoosbuien en het tegengaan van hittestress. Ca. 40% van het stedelijke oppervlakte is in bezit van particulieren dus inwoners maken met hun tuinrichting een groot verschil.

**direct
aanmelden**

Annemarie Kok

Annemarie Kok heeft een missie: de wereld letterlijk groener maken. Wil jij mensen met zo'n strak betegelde onderhoudsvriendelijke tuin ook inspireren om hun tuin te vergroenen? Annemarie weet hoe dat moet! Die ervaring deed ze op bij overheid, advies- en ontwerpbureaus. Met haar bedrijf Ecoloca werkt ze samen met bewoners aan vergroening van tuinen. Bij veel mensen bemerkt ze in eerste instantie een drempel. Hoe krijgt zij ook die mensen enthousiast?

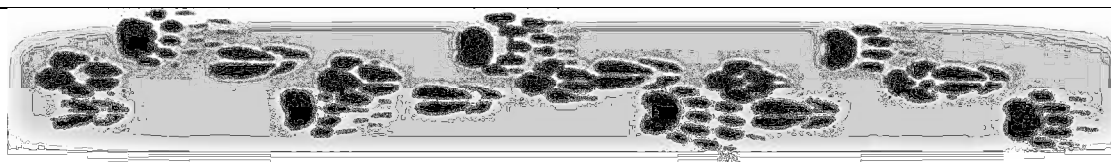
Excursies

Ga mee op excursie! De Haarlemmer Kweektuin is een ecologisch stadspark wat wordt omgevormd tot het centrum voor duurzaamheid voor Haarlem e.o.. Ontwerper Iris Veltman transformeerde in het kader van Operatie Steenbreek drie parkeerplaatsen tot voorbeeldtuintjes geschikt voor in de stad. De planten zijn zo gekozen dat het onderhoud minimaal is en ook nog plek is voor fiets en afvalbak.

Workshops

Maak een keus uit diverse workshops. O.a. Hoe laat je jouw gemeente aansluiten bij operatie Steenbreek? Laat je inspireren door de ervaringen van tuinambassadeurs (KNNV) of met de cursus tuinreservaten (IVN). Brainstorm met het Haags Milieucentrum voor succesvolle lokale acties.





HET BESTUUR



Voorzitter: Vacature
Penningmeester: Vacature

Secretaris: Jacques Piters
Vogelzang 15
6245 BS Eijsden

tel. 06 445 91 557

Lid: Harry Fekkers

Vicevoorzitter Maarten v.d. Sande
Jekerstraat 7-A02
6211 NR Maastricht

tel. 043 409 48 61

Lid Suzanne van de Wiel
Reijershaag 77
6228 HB Maastricht

tel. 043 361 17 18

Verenigingslokaal: "De Dassenburcht"
Kampweg
Gronsveld

Werkgroepcoördinatoren/Contactpersonen:

Daslicht/Venel	Jean Creuwels	361 61 95
"De Woelratten"	Maarten v.d. Sande	409 48 61
Lezingen	Jean Creuwels	361 61 95
Vogels	Philippe Meijer	457 23 70
Wandelingen	vacature	
Korte wandelingen	An van Santen	409 46 72
Flora groep	Tineke de Jong	352 11 09
Gebouw	vacature	
Redactie Mededelingenblad	Peter De Bie	409 46 77

Kosten Lidmaatschap € 11,50 per persoon per jaar

Betalingen t.n.v. IVN-Eijsden:

Giro rekening: NL05 INGB 0000 927056 Onder vermelding van reden betaling.

Disclaimer:

De redactie wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor inhoud of strekking van niet-redactionele bijdragen. Met toezending van een artikel draagt de auteur uitdrukkelijk de rechten over aan de redactie. Indien nodig kan door redigeren de toegezonden bijdrage –bij voorkeur i.o.m. de auteur- worden aangepast c.q. ingekort. De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om artikelen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Verschijningsdata en sluitingstermijn:

Verschijningsdata zijn:

half maart, half juni, half sept. en half dec.

De inzendtermijn voor kopij sluit op resp.

5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december.

Kopij bij voorkeur aanleveren per e-mail:

de.wissel.ivn-eijsden@home.nl .